Contributed by Chun-Yi Lee*
dinsdag, 07 mei 2013 - Last Updated maandag, 13 mei 2013

Toen mij werd gevraagd mee te gaan met een rondreis langs vakbondsgroepen in New York, had ik niet verwacht dat de Amerikaanse arbeiders zo geïnteresseerd zijn in hun Chinese collega's. Vorig jaar kreeg ik, zelfs op de conferentie van Labor Notes, nog vragen als: "Waarom hebben de Chinese arbeiders onze banen ingepikt?" Maar in deze trip in de 'Big Apple' zag ik de kansen op internationale solidariteit groeien. Ik realiseerde me dat het een langzaam proces is en gefundeerd moet zijn op wederkerig begrip.
Ik doe mee aan een groep wetenschappers en studenten die Chinese arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden onderzoeken. Om te leren van de ervaringen van de Amerikaanse arbeidersbeweging en met onze kennis over de Chinese, maakten we deze rondreis. We bezochten verschillende groepen:

- activisten die hadden gestaakt (Communication Workers of America, CWA, local 1101 van Verizon Wireless),
- organizers van UPS (post),
- pas gekozen vernieuwers van de New York State Nurses Association (verpleging) en
- arbeiders in de fastfood industrie die minderheden organiseren ('brandworkers').

Zelforganisatie

In bijna elke ontmoeting werd ons gevraagd hoe Chinese arbeiders stakingen organiseren zonder vakbond en zonder beschermende wetgeving. Het werkelijke aantal stakingen en de omvang zijn moeilijk te schatten, maar je kunt een indruk krijgen via de website China Strike. De Amerikaanse arbeiders hebben een uitgebreide regelgeving en gevestigde bonden tot hun beschikking. Maar ze vertelden ons dat de werkgevers slimme advocaten inhuren om de rechten te beperken en smerige trucs uithalen om de arbeiders tegen elkaar uit te spelen.

De Amerikaanse arbeiders die we gesproken hebben, wilden hun bonden democratischer en minder bureaucratisch maken. Volgens hen zijn de arbeiders de kracht van de beweging en niet de bezoldigden.

In China, vertelden we, zijn geen vakbonden. Arbeiders moeten vertrouwen op eigen kracht en zelf stakingen organiseren. In die zin zijn de Chinese arbeiders gedwongen dat te doen wat de Amerikaanse zouden willen.

Eigenlijk hebben de Chinese arbeiders de grootste federatie ter wereld, de All-China Federation of Trade Unions. Maar die komt niet op voor de rechten van de arbeiders. Alle stakingen in China waar je over hoort, zijn 'wilde' stakingen, niet georganiseerd door de bonden.

Uiteindelijk moeten dus zowel de Amerikaanse als de Chinese arbeiders zelf voor hun rechten opkomen.

Contributed by Chun-Yi Lee*
dinsdag, 07 mei 2013 - Last Updated maandag, 13 mei 2013

Het resultaat van jarenlange strijd in de VS. In China is het contract één velletje. Foto: Chun-Li Lee
Vuistdik De leden van de Communication Workers of America lieten ons de arbeidsovereenkomst zien die ze met een aantal firma's in het noord-oosten van de Verenigde Staten hebben afgesloten. Het is zo dik als een boek. Deze gedetailleerde overeenkomst - het resultaat van stakingen, strijd en onderhandelingen van 55 duizend arbeiders - is hun trots en vreugde. Voor elke paragraaf hebben ze gevochten om zo hun rechten te beschermen. En het wordt steeds dikker. Als er een grijs gebied ontdekt is, eisen ze van de werkgever een aanvulling.

Voor mij is dit verbijsterend. Een Chinese arbeidsovereenkomst is één velletje papier. Soms zelfs een niet ingevuld formulier, omdat de arbeider niet weet waar hij of zij recht op heeft. Bovendien schrijven in China de overheid en de werkgever het contract. Arbeiders hebben, ironisch genoeg, niets over de contractvorming te zeggen.

Meer dan loon alleen

We spraken met ontslagen arbeiders die een vakbondsgroep probeerden te vormen in de firma Cablevision. Het punt was: "Hoe vorm je solidariteit met je collega's?" In hun visie gaat het om meer dan alleen loonsverhoging. Zoals ik het begreep, gaat het om opbouwen van wederzijds vertrouwen, hulp en zorg voor elkaar. Overigens kregen de arbeiders hun bedreigde baan terug.
 Het is niet gemakkelijk collectieve actie te organiseren. Iedereen, Amerikaan of Chinees, komt op voor zijn of haar eigen belang. Om deze menselijke geaardheid om te vormen tot solidariteit is het inzicht nodig dat onrecht voor een enkeling op de lange duur de hele groep raakt.

Na een bijeenkomst vroeg ik terloops aan mijn buurman "Wat vind je familie ervan dat je zoveel tijd besteedt aan je collega's?". Hij vertelde me: "Mijn zoon en dochtertje gaan altijd mee als ik met collega's praat. Zij maken deel uit van de beweging."

 Toen ik dat hoorde, vond ik het jammer dat onze groep uit wetenschappers en studenten bestond en niet uit Chinese arbeiders. Het begin van internationale solidariteit is immers wederzijds begrip.

Aantal gerapporteerde stakingen 2008-2013. Na juni 2012 is de update onvolledig. Via de website kan je rapportages inzien - https://chinastrikes.crowdmap.com

*Chun-Yi Lee is een onderzoekster aan de faculteit voor Politiek en Internationale Relaties van de University of Nottinghem, Groot-Brittannië. Ze is geboren in Taipei (Taiwan). Dit artikel verscheen op 30 april 2013 als blog in Labor Notes (http://www.labornotes.org/blogs/2013/04/edging-toward-international-solidarity). Vertaling Jan Taat voor Solidariteit